

سلسلهٔ من يرد الله به خيراً يفقهه في الدين (۱۵)
خداوند بهر کس اراده خیر داشته باشد او را در دین
آگاهی میدهد

دوازه های بهشت

تألیف: یوسف بن محمد العوید

ترجمه: أبي عبدالله

إِسْحَاقُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْدِيْرِيِّ الْعُوْضِيِّ

چاپ اول ذی قعده

۱۴۲۳ هـ. ق ۱۳۸۱ هـ ش

نام کتاب: **دروازه های بهشت**.
تألیف: **الشیخ یوسف بن محمد العوید**.
ترجمه: **إسحاق بن عبدالله بن محمد دبیری**.
ناشر: **مؤلف**.
تعداد: **(۱۰,۰۰۰)**.
نوبت چاپ اول: **ذی قعده ۱۴۲۳ هـ . ق . ۱۳۸۱ هـ . ش**.

حقوق الطبع محفوظة

کله حقوق چاپ محفوظ است

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه مترجم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين نبينا محمد وعليه وصحبه أجمعين وبعد:
بهشت هشت دروازه دارد، و دوزخ هفت دروازه دارد
 این رساله که عنوان آن: [دروازه های بهشت] نام دارد،
 در برگیرنده (۶۹) سبب از اسباب دخول بهشت از آیات و
 احادیث صحیح است.

با اینحال این اعمال ضامن نمیشود که هر انسان آنرا
 انجام دهد به بهشت داخل گردد.

چون به بهشت وارد نمیشود مگر شخص مؤمن و
 مسلمان، پس اگر بعضی از کافران و یا مشرکین این
 اعمال را انجام دهند، هیچ فائده ای نمیبرند، و سبب
 نمیشود که آنها به بهشت داخل شوند.

خداؤند میفرماید: «ولقد أُوحى إليك وإلى اللذين من قبلك
 لئن أشركت ليحيطن عملك ولتكونن من الخاسرين». [آل زمر ۶۵].
 [بر تو و بر رسولان پیش از تو چنین وحی شد که اگر
 بخدا شرک آوری علمت را محو و نابود میگرداند و
 سخت از زیان کاران خواهی شد].

دروازه های بهشت

۴

و در باره کفار می فرماید: «وَقَدْمَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ
فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مُنثَرًا». [الفرقان: ۲۳].

[و ما توجه به اعمال فاسد بی خلوص و حقیقت آنها
کرده، و همه را باطل و نابود می نگردانیم].
پس اولین شرط قبول اعمال اسلام است.

و دومین شرط اخلاص در آن عمل می باشد، یعنی
اینکه آنرا خالص برای رضا و خشنودی خدا انجام دهد، و
هیچ ریا و تظاهري در آن نباشد، و برای خدا هیچ شریکی
قابل نگردد.

چنانکه خداوند می فرماید: «فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلَيَعْمَلْ
عَمَلاً صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا». [الكهف: ۱۱۰].

[هر کس به لقای خدا امیدوار است باید نیکوکار شود و
هرگز در پرستش خدا احدي را با او شریک نگرداند].
و رسول اکرم ﷺ می فرماید: «إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَقْبَلُ مِنْ
الْعَمَلِ إِلَّا مَا كَانَ لَهُ خَالِصًا وَابْتَغِيْ بَهُ وَجْهَ اللَّهِ».

[النسائي ۵۹/۲، صحيح الجامع ۱۸۵۶، الأحاديث الصحيحة ۵۲].
خداوند هیچ عمل و کرداری قبول نمی کند، مگر اینکه
آن عمل و کردار خالص و خلوص برای (رضا و
خشنودی) او باشد.

و سومین شرط: اینکه این اعمال و کردار مطابق با
قرآن و سنت و گفتار رسول الله ﷺ باشد.

از خداوند متعال مسئلت داریم آنرا خالص برای رضا
و خشنودی خود قرار دهد، و نفع آنرا به ما و تمامی
مسلمانان برساند، و همه را پاداش نیک عطا فرماید تا از
هشت دروازه بهشت به آن داخل شویم.
وصلی الله وسلم على نبینا محمد.

إسحاق بن عبد الله دبیری
ریاض ذی قعده ۱۴۲۱ هـ

مقدمه مؤلف

آری! بهشت میعادگاه کسانی است که خدا را به یگانگی دانستند، و او را پرستش کردند، و به سوی او رفتند، بهشت همان وعده ای که رسول اکرم ﷺ مسلمانان را بر آن بیعت کردند.

بهشت وعده ای است که خدا به عمار در وقت شکنجه شدن به وسیله آتش داده است.

مادرش کشته شد، سپس پدرش کشته شد، و آن ها اولین شهادای اسلام به شمار میروند.

بهشت امید هر عبادت کننده ای است که چشمانش از ترس خدا اشک آلود میشود، و آرزوی هر جهاد کننده ای که خود را به خدا فروخت، و برای هر عالمی که به علم خود عمل کرد و به مردم آموخت، و هر مؤمنی که نماز را ادا نمود، و فرایض خداوند را بجا آورد، و مردم ایمان او را تأیید کردند، و گفتند: او اوامر خدا را انجام داد، و از نواحی خدا پرهیز میکرد، و قلب او به دینش و به مسجد و اراده خدا وابسته بود.

اما بهشت دروازه هایی دارد، و برای ورود به آن دروازه ها اسبابی لازم است، و هر انسانی به سببی چنگ میزند تا به یکی از دروازه های آن داخل شود.

دروازه های بهشت

۷

مؤمنانی هستند که به وسیله نمازشان به بهشت وارد می‌شوند، و بعضی به وسیله روزه یا زکات مال و حج خانه خدا. بعضی با خوش خلقی در خرید و فروش، و تعدادی از بهشتیان، جهادکنندگان در راه خدا هستند؛ چنان که فضل خدا وسیع و بخاشایش او شاهد بر مدعایی ماست. بعضی از بندها به وسیله دور کردن درختی که مردم را اذیت و آزار می‌دهد به بهشت رفته و از دوزخ فاصله می‌گیرند و کسانیکه جگر تشنه ای را سیراب می‌کنند.
پس ای برادر مسلمان! اگر توانستی که اسباب ورود بهشت را به دست آوری، این دسته گل خوش بو از آیات و احادیث را بگیر، و از این اسباب آنچه می‌توانی بهره گیر، تا به همه دروازه های بهشت راه یابی، و از هر دروازه که خواستی، به بهشت وارد شوی؛ چنانکه ابوبکر صدیق رض از رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم همین درخواست را کرد.

دروازه های بهشت

﴿ اولین سبب وارد شدن به بهشت، شهادت و گواهی حق است که وزن و مقدار آن گواهی، به اندازه وزن آسمان و زمین است، این گواهی که هیچ معبدی به حق نیست مگر خدای یکتا، و هیچ شریکی ندارد و محمد ﷺ بندۀ و رسول خداست.﴾

هر کس که این گواهی را بدهد و به ارکان آن عمل نماید و خدا را به یگانگی پرستش کند، وارد بهشت می شود. عباده بن صامت ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می کند که آن حضرت ﷺ فرمود: ((من قال أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له وأن محمداً عبده ورسوله وأن عيسى عبدالله ورسوله وكلمة ألفاها إلى مريم وروح منه وأن الجنة حق والنار حق، أدخله الله علي ما كان من العمل)). [متفق عليه].

کسی که گواهی دهد: هیچ معبد حقی به جز خدای یگانه نیست، و هیچ همتایی ندارد، و گواهی دهد که محمد ﷺ بندۀ و پیامبر خداست، و همچنین گواهی دهد که حضرت عیسی بندۀ و پیامبر و کلمه خداوند و روحی از

طرف خداوند است و بهشت و جهنم حق اند، هر عملی داشته باشد خداوند او را وارد بهشت می‌کند.

﴿ خداوند می‌فرماید: ﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾. [احقاف ١٣].
[آنان که گفتد آفریننده ما خداست و بر این سخن، پایدار و ثابت ماندند، بر آن ها هیچ ترس و بیم و حُزن و اندوهی در دنیا و آخرت نخواهد بود].

استقامت؛ یعنی پایدار ماندن بر طاعت خدا و طاعت رسول خدا ﷺ، و کسی که استقامت کند وارد بهشت می‌شود. ابوهریره ؓ از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که آن حضرت فرمود: ((كُلُّ أَمْتَى يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أَبْيَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَنْ يَأْبِي قَالَ: مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبْيَ)). [بخاری].

همه امت من وارد بهشت خواهند شد، مگر کسی که خود از وارد شدن به آن امتناع ورزد. سؤال کردند: ای رسول خدا! چه کسی است که از ورود به بهشت امتناع می‌ورزد؟ فرمود: کسی که از من اطاعت کند به بهشت وارد خواهد شد، وکسی که از من نافرمانی کند او همان است که خودش از ورود به بهشت امتناع ورزیده است.

﴿ حفظ کردن نام های نیک خداوند و علم و شناخت نسبت به آن ها یکی از اسباب ورود به بهشت است.

ابوهریره رض از رسول اکرم صل روایت میکند که آن حضرت رض فرمود: ((إِنَّ اللَّهَ تَسْعَةٌ وَتَسْعِينَ اسْمًا، مائَةٌ إِلَّا وَاحِدًا، مِنْ أَحْصَاهَا دُخُولُ الْجَنَّةِ). [متقد عليه].

خدا نود و نه (۹۹) اسم دارد کسی که آن اسم ها را بشناسد و به مقتضای آن ها [و آن چنان که سزاوار است] عمل کند، وارد بهشت میشود.

﴿ اهل قرآن اهل خدا و افراد خاص او هستند، قرآن سبب ورود آن ها به بهشت میشود. عبدالله بن عمرو رضي الله عنهم از رسول اکرم صل روایت میکند که آن حضرت رض فرمود: ((يقال لصاحب القرآن اقرأ وارتق ورتل كما كنت ترتل في الدنيا فإن منزلتك عند آخر آية تقرأ بها)). [ترمذی و ابو داود و ابن ماجه وصححه الألبانی].

به صاحب قرآن گفته میشود: بخوان و پیش برو و با ترتیل تلاوت کن (قرآن را با قرائت درست و آهنگ خوش بخوان) همان گونه که در دنیا میخواندی؛ زیرا منزل و جایگاه تو آخرين آيه اي است که آن را تلاوت میکنی.

﴿ از سخنان رسول الله صل است که بعضی از سوره ها و آیه ها سبب وارد شدن به بهشت میشود؛ چنان که أبو امامه رض از رسول اکرم صل روایت میکند که آن حضرت رض فرمود: ((من قرأ آية الكرسي دبر كل صلاة

مكتوبة لم يمنعه من دخول الجنة إلا أن يموت)). [نسائي
وطبراني وابن حبان وصححه الألباني].

هرکس پس از هر نماز فرض، آیه الكرسي را بخواند، هیچ چیز مانع وارد شدن او به بهشت نمی‌شود، مگر این که دنیا را وداع گوید.

﴿اَنْسُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اَزْرُوكَمْ رَوَى يَحْيَى كَنْدَ كَهْ آنْ حَضَرَتْ فَرَمَوْدَ: (سُورَةُ مِنْ الْقُرْآنِ مَا هِيَ إِلَّا ثَلَاثَةُ آيَةٍ خَاصَّتْ عَنْ صَاحِبِهِ حَتَّى أَدْخَلَتْهُ الْجَنَّةَ وَهِيَ سُورَةُ تَبَارِكَ﴾.

[طبراني واحاديث المختارة وحسنه الألباني].

سوره ای در قرآن وجود دارد که فقط دارای سی آیه است و آن سوره، از کسی که او را بخواند دفاع می‌کند تا این که او را وارد بهشت می‌نماید و آن، سوره تبارک می‌باشد.

﴿ از آنس بن مالک روایت است: (كان رجل من
الأنصار يؤمهم في مسجد قباء وكان يقرأ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾
في كل ركعة فسأله رسول الله ﷺ: ما يحملك أن تقرأ هذه
السورة في كل ركعة؟ فقال: يا رسول الله إِنِّي أَحْبَبْهَا، فقال:
إِنَّ حِبَّهَا أَدْخِلُكَ الْجَنَّةَ﴾.

[بخارى معلقاً وترمذى وقال الألبانى حسن صحيح].

مردی از انصار، مردم را در مسجد قبا امامت می‌کرد و در هر رکعت سوره «قل هو الله أحد» را می‌خواند

دروازه های بهشت

۱۲

رسول اکرم ﷺ از او پرسید: چه چیز تو را وادار می‌کند تا این سوره را در هر رکعت بخوانی؟ آن مرد در پاسخ گفت: ای رسول خدا! من این سوره را دوست دارم. آن حضرت ﷺ فرمود: دوست داشتن این سوره تو را به بهشت وارد می‌کند.

﴿ کسی که علم و دانشی بیاموزد و آن را صرفًا برای خدا بخواهد، خداوند راه بهشت را بر وي آسان می‌گرداند. ابوهریره رضی روایت می‌کند که رسول اکرم ﷺ فرمودند: ((وَمَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يُلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا سَهَلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ)). [مسلم].

کسی که راهی بپیماید تا علم و دانشی بیاموزد، خداوند راه بهشت را بر وي آسان می‌گرداند.

﴿ ذکر خداوند: در فضیلت تسبيح(سبحان الله گفتن) و تحميد(الحمد لله گفتن) و تهليل(لا اله الا الله گفتن) و تكبير(الله اکبر گفتن). ابن مسعود رضی روایت می‌کند که رسول اکرم ﷺ فرمودند: ((لقيت إبراهيم ليلة أسرى بي فقال يا محمد أقرأ أمتك مني السلام وأخبرهم أن الجنة طيبة التربة عنبة الماء وأنها قیعان وأنَّ غراسها سبحان الله والحمد لله ولا إله إلا الله والله أکبر)). [ترمذی وحسنی الألبانی].

در شب معراج ابراهیم ﷺ را دیدم که فرمودند: سلام من را به امت خود برسان و بگو که بهشت، خاکی پاک و

دروازه های بهشت

۱۳

تمیز دارد، و آبشن شیرین است، و زمینش سفید و هموار است، و کشتزارش گفتن سبحان الله، والحمد لله، ولا إله إلا الله، و الله اکبر می باشد.

﴿ از اسباب ورود به بهشت، ذکر خدا پس از هر نماز است: ابوهریره روایت می کند: ((أَنَّ فِرَاءَ الْمَهَاجِرِينَ أَتَوْا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالُوا ذَهَبَ أَهْلُ الدُّثُورِ بِالدَّرَجَاتِ الْعُلَىٰ وَالنَّعِيمِ الْمَقِيمِ فَقَالَ وَمَا ذَاكَ قَالُوا: يَصْلُونَ كَمَا نَصَلَىٰ وَيَصُومُونَ كَمَا نَصُومُ وَيَتَصَدَّقُونَ وَلَا يَنْتَصِدُ وَيَعْتَقُونَ وَلَا يَعْتَقُونَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَفَلَا أَعْلَمُ مِمَّا تَدْرِكُونَ بِهِ مِنْ سَبَقُكُمْ وَتَسْبِقُونَ بِهِ مِنْ بَعْدِكُمْ وَلَا يَكُونُ أَحَدٌ أَفْضَلُ مِنْكُمْ إِلَّا مِنْ صَنْعِي مَثُلَّ مَا صَنَعْتُمْ؟ قَالُوا بَلِي يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: تَسْبُحُونَ وَتَكْبِرُونَ وَتَحْمِدُونَ دِبْرَ كُلِّ صَلَاةٍ ثَلَاثَةً وَثَلَاثِينَ مَرَّةً). [متقدّم عليه].

فُقرای مهاجرین نزد پیامبر ﷺ آمدند و گفتند: ثروتمندان با درجات عالی و نعمت های همیشگی رفتد، آن حضرت ﷺ فرمودند: چگونه؟ گفتند: نماز می خوانند همچنان که ما نماز می خوانیم، و روزه می گیرند همچنان که ما روز می گیریم، و صدقه می دهن، ولی ما صدقه نمی دهیم، و برده آزاد می کنند، و ما چنین نمی کنیم، آن حضرت ﷺ فرمود: آیا شما را از چیزی با خبر کنم که به آنان - که از شما سبقت گرفته اند - برسید؟ و از کسانی که پس از شما می آیند، پیشی بگیرید، و هیچ کس از شما بهتر نباشد، مگر کسی که

مانند شما عمل نماید؟ گفتد: بله ای رسول خدا! آن حضرت فرمود: در پایان هر نماز ۳۳ بار سبحان الله، و ۳۳ بار الله اکبر، و ۳۳ بار الحمد لله، بگویید.

﴿ از دیگر اسباب ورود به بهشت، گفتن شهادتین پس از وضو می باشد چنان که عقبه بن عامر ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می کند که فرمودند: ((ما من مسلم یتوضاً فیحسن وضوئه ثم يقوم فیصلی رکعتین مقبل علیهما بقلبه ووجهه إلا وجبت له الجنة، قال فقلت ما أجود هذه فإذا قائل بین يدي يقول التي قبلها أجود، فنظرت فإذا عمر قال إنى قد رأيتك جئت آنفا، قال ما منكم من أحد یتوضاً فیبلغ أو فیسبغ الوضوء ثم يقول أشهد أن لا إله إلا الله وأن محمداً عبد الله ورسوله إلا فتحت له أبواب الجنة الثمانية يدخل من أيها شاء)). [مسلم].

هر کدام از شما وضو گرفته آن را نیک کامل کند، سپس بگوید: (أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأنَّ محمداً عبده ورسوله) دروازه های هشت گانه بهشت به روی او باز می شود و از هر دری که بخواهد، وارد می شود.

﴿ از گنجینه های بهشت، گفتن (لا حول ولا قوه إلا بالله) است. أبو موسی ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می کند که آن حضرت فرمودند: ((ألا أدلک علي کنز من کنوز

الجنة؟ فقلت بلي يا رسول الله قال: قل: لا حول ولا قوه إلا بالله)). [متفق عليه].

آيا تو را از گنجي از گنج هاي بهشت با خبر سازم؟
گفتم: بلي اي رسول خدا! فرمود: بگو: (لا حول ولا قوه إلا بالله).

﴿ اگر بهشت را طلب کني، بهشت به دعای تو آمين
می‌گويد. أنس ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که آن
حضرت ﷺ فرمود: ((من سأّل الله الجنة ثلث مرات قالت
الجنة اللهم أدخله الجنة، ومن استجار من النار ثلث مرات
قالت النار اللهم أجره من النار)). [ترمذی ونسایی وابن
ماجه وصححه الألبانی].

هرکس سه بار از خدا بهشت را درخواست کند، بهشت
می‌گوید: بار خدایا! او را به بهشت وارد کن و کسی که از
آتش دوزخ سه بار به خدا پناه برد، آتش دوزخ می‌گوید:
خدایا! او را از آتش دوزخ پناه ده.

﴿ رسول اکرم ﷺ دعایي را برای طلب مغفرت به
سید الاستغفار وصف نموده و آن را عاملی از عوامل
ورود به بهشت دانسته است. اي برادر مسلمان! آن را حفظ
کن و ورد صبح و شام خود بگرдан. شداد بن اوس ﷺ از
رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:
سید الاستغفار عبارت است از اين که بگويد: ((اللهم أنت
ربى لا إله إلا أنت، خلقتنى وأنا عبدك وأنا على عهدك

و و ع د ک م ا استطع ت، أ ع و د ب ک م ن شر م ا صنعت، أ ب وء ل ک
ب نع م ت ک ع لی و أ ب وء ب ذ ن بی فاغ فر لی، ف ائ نه ل ا يغ فر الذ نوب إلأ
أ نت). [بخاری].

هر کس در هنگام روز، این دعا را به طور یقین
بگوید و پیش از آغاز شب بمیرد، از اهل بهشت است، و
کسی که آن را شب از روی یقین بگوید و پیش از صبح
بمیرد، از اهل بهشت است.

﴿ نماز پایه و ستون دین است و خداوند در هر شبانه
روز، پنج نماز بر ما فرض نموده است و محبوبترین
عبادت ها نزد خدا فرایض میباشد و کسی که فرض های
خدا را چنان که امر فرموده انجام دهد، وارد بهشت
میشود؛ چنان که عباده بن صامت ﷺ از رسول اکرم ﷺ
روایت میکند که فرمودند: «خمس صلوات كتبهن الله علي
العباد فمن جاء بهن لم يضيع منها شيئاً استخفافاً بحقهن
كان له عند الله عهد أن يدخله الجنة، ومن لم يأت بهن فليس
له عند الله عهد، إن شاء عذبه، وإن شاء أدخله الجنة».
[مالك واحمد وابوداود ونسایی وابن ماجه وصححه
الألبانی].

خداوند پنج نماز بر بندگان خود نوشته، هر کس این
نمازها را ادا نماید و چیزی از حق آن سبک نشمارد تا
ضایع نشود، خداوند پیمان بسته است که او را وارد بهشت
کند، و کسی که این نمازها را به جای نیاورد خداوند با او

عهد و پیمانی ندارد، اگر بخواهد عذابش می‌دهد، و اگر بخواهد او را وارد بهشت می‌کند.

﴿رسول اکرم ﷺ نماز‌های صبح و عصر را به فضیلت ویژه ای اختصاص داده است و آن را البردین (دو طرف روز یعنی: اول و آخر آن) نامیده است. أبو موسی اشعری ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که آن حضرت فرمودند: «من صلی البردین دخل الجنة». [متفق عليه].

هر کس که دو نماز صبح و عصر را با جماعت بخواند، وارد بهشت می‌شود.

﴿نماز‌های سنت و نافله، نواقص نماز‌های فرض را جبران می‌کند خداوند برای کسانی که نوافل را ادا می‌کنند، خانه ای در بهشت می‌سازد. پس نماز‌های سنت و نافله را همیشه به جا آور، و آن ها را فراموش نکن؛ خداوند تو را محفوظ نگه می‌دارد. ام حبیبه رضی الله عنها روایت می‌کند که از رسول اکرم ﷺ شنیدم که می‌فرماید: «ما من عبد مسلم یصلی الله کل یوم ثنتی عشرة رکعة تطوعا غير فريضة إلا بنى الله له بيته في الجنة، أو إلا بنى له بيته في الجنة». [مسلم]. بنده مسلمانی که در هر شبانه روز دوازده رکعت نماز نافله غیر از نماز‌های فرض بخواند خداوند برای او خانه ای در بهشت می‌سازد.

نماز های نافله: چهار رکعت پیش از نماز ظهر، و دو رکعت پس از آن، دو رکعت پس از نماز مغرب، دو رکعت پس از نماز عشا، و دو رکعت پیش از نماز صبح.

﴿ هر فرد مسلمانی که وضو بگیرد و دو رکعت نماز سنت وضو - که پس از وضو گرفتن مستحب است - بخواند، در حالی که قلب و رخسار او متوجه خدا باشد، بهشت بر او واجب می شود. عقبه بن عامر ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می کند که آن حضرت ﷺ فرمودند: «ما من مسلم یتوضأ فیحسن وضوه ثم يقوم فیصلی رکعتین قبل علیهمابقلبه ووجهه إلأ وجبت له الجنة». [مسلم].

هر کس وضو را به طور کامل گرفته و دو رکعت نماز بخواند، در حالی که قلب و رخسار او متوجه خدا باشد، بهشت بر او واجب می گردد.

﴿ از محسن و خوبی های دین اسلام، اشاعه و رواج دادن سلام در میان هم، اطعام کردن و غذا دادن، به جای آوردن صله آرحام(اتحاد و پیوستگی خویشاوندان و رفت و آمد و مراوده با آن ها، و نیز نیکی و احسان درباره بستگان و نزدیکان - ویراستار) و همچنین وصف مسلمانانی است که در دل شب نماز برپای میدارند. باری تعالی درباره آن ها چنین می فرماید: «کانوا قليلاً من الليل ما يهجعون وبالأسحار هم يستغفرون». [۱۷ الذاريات].

[و از شب اندکی را در خواب به سر میبرند و سحرگاهان از درگاه خدا طلب آمرزش و مغفرت میکردند].

هر کس همه این ها را انجام دهد وارد بهشت میشود؛ چنان که عبدالله بن سلام ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت میکند که آن حضرت ﷺ فرمودند: ((أيها الناس: أفسوا السلام، وأطعموا الطعام، وصلوا الأرحام، وصلوا بالليل والناس نیام، تدخلون الجنة بسلام)).

[ترمذی وابن ماجه واحمد وصححه الألبانی].

ای مردم! سلام کردن را در بین خودتان رواج دهید، و به فقیران غذا دهید، و صله رحم کنید، و در دل شب هنگامی که مردم در خواب هستند نماز بخوانید، تا این که بدون حساب وارد بهشت شوید.

﴿ با رفقن به مسجد برای ادای نماز صبح و نماز های دیگر، خداوند در بهشت برای تو مهمانی و سور برپا میکند. ابوهریره ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت میکند که آن حضرت ﷺ فرمودند: ((من غدا إلى المسجد أو راح، أعد الله له في الجنة نزلاً كلما غدا أو راح)). [متافق عليه].

کسی که هر صبح و شام برای نماز جماعت به مسجد رود، خداوند برای او در بهشت مهمانی فراهم میکند.

﴿ اگر شکاف و جای خالی میان نمازگزاران دیدی، آن را بر طرف کن که خداوند در بهشت خانه ای برایت

می سازد. عایشه رضی الله عنها از رسول اکرم ﷺ روایت می کند که آن حضرت ﷺ فرمودند: ((من سد فرجة فی صف رفعه الله بها درجة، وبنی له بیتاً فی الجنة)). [طبرانی وصححه الألبانی].

کسی که شکافی را در صف نمازگزاران بینند، خداوند یک درجه او را ترفیع می دهد و بالا می برد و خانه ای در بهشت برایش می سازد.

﴿اَكْرَمُ مسجِدِي ساختِي يَا در ساختن آن سهیم شدی خداوند خانه ای در بهشت برایت می سازد؛ چنان که عثمان بن عفان رضی الله عنہ از رسول اکرم ﷺ شنید: ((من بنی مسجدًا لله، بنی الله له فی الجنة مثله)). [متყع علیه].

کسی که برای خدا مسجدی بنا کند، خداوند برایش در بهشت خانه ای مانند آن می سازد.

﴿پیروی کردن از مؤذن در حال اذان گفتن، باعث ورود به بهشت می شود؛ چنان که عمر بن خطاب رضی الله عنہ از رسول اکرم ﷺ روایت می کند که آن حضرت فرمودند: ((إِذَا قَالَ الْمُؤْذِنُ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، فَقَالَ أَحَدُكُمْ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولَ اللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: حَىْ عَلَى الصَّلَاةِ، قَالَ: لَا حُوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: حَىْ عَلَى الْفَلَاحِ، قَالَ: لَا حُوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا

بالتله، ثم قال: الله أكبير الله أكبير، قال: الله أكبير الله أكبير، ثم قال: لا إله إلا الله، قال: لا إله إلا الله، من قلبه دخل الجنة). [مسلم].

اگر مؤذن گفت: الله اکبر الله اکبر، و یکی از شما نیز گفت: الله اکبر الله اکبر، سپس گفت: أشهد أن لا إله إلا الله، أشهد أن لا إله إلا الله، و یکی از شما گفت: أشهد أن لا إله إلا الله أشهد أن لا إله إلا الله، سپس گفت: أشهد أنَّ محمداً رسول الله، أشهد أنَّ محمداً رسول الله، و یکی از شما گفت: أشهد أنَّ محمداً رسول الله، أشهد أنَّ محمداً رسول الله، سپس گفت: حى على الصلاه، و یکی از شما گفت: لا حول ولا قوة إلا بالله، سپس گفت: حى على الفلاح، و یکی از شما گفت: لا حول ولا قوة إلا بالله، سپس گفت: الله اکبر الله اکبر، و یکی از شما گفت: الله اکبر الله اکبر، و [همه این هارا] از قلب خود بگوید، وارد بهشت می شود.

﴿ اگر خدا را به عنوان معبد، و اسلام را به عنوان دین و آیین، و محمد ﷺ را به پیامبری پسندیدی، اوامر خدا را به جا آورده و از نواهی او دوری کنی، بهشت بر تو واجب می شود؛ چنان که ابوسعید خدري ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می کند که فرمودند: ((يا أبا سعيد من رضي بالله ربأ، وبالإسلام دينأ، وبمحمد نبيأ، وجبت له الجنة)). [مسلم].

ای ابوسعید! کسی که خدا را به عنوان معبود، و اسلام را به عنوان دین و آیین، و محمد ﷺ را به عنوان پیامبر انتخاب نماید، و برآن راضی شود، بهشت برای او واجب میگردد.

﴿ در بهشت دروازه ای برای روزه داران وجود دارد که نام آن الريان است، و هیچ کس به جز روزه داران، از آن دروازه وارد نمیشود. سهل بن سعد ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت میکند که آن حضرت ﷺ فرمودند: در بهشت دروازه ای است به نام الريان که روزه داران در روز قیامت از آن به بهشت وارد میشوند، و غیر از آن ها هیچ کس دیگر از آن دروازه داخل نمیشود، گفته میشود: روزه داران کجا هستند؟ پس آن ها بلند شده و غیر از آنها هیچ کس دیگری از آن دروازه وارد بهشت نمیشود، و اگر به آن وارد شدند، آن دروازه بسته میشود و دیگر کسی نمیتواند از آن داخل شود.﴾

﴿ رکن پنجم اسلام حج خانه خداست که پاداش آن بهشت است. ابوهریره ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت میکند که آن حضرت ﷺ فرمودند: ((العمرة إلى العمرة كفارة لما بينهما، والحج المبرور ليس له جزاء إلا الجنة)). [متفق عليه].

عمره تا عمره دیگر، کفاره گناهان بین آن دو عمره می باشد، و حج پذیرفته شده و مقبول نزد خدا، هیچ پاداشی جز بهشت ندارد.

﴿آن چه به این دین مبین مقامی والا و عظیم داده است، جهاد در راه خداست، هر کس در راه خدا جهاد کند تا کلمة الله سر بلند و الامقام بماند، بهشت بر او واجب می گردد. ابو هریره ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می کند که آن حضرت ﷺ فرمودند: (تکفل الله لمن جاحد فی سبیله لا يخرجه إلا الجہاد فی سبیله وتصدیق کلماته بأن یدخله الجنة، أو يرجعه إلى مسكنه الذي خرج منه مع ما نال من أجر أو غنيمة). [متყق علیه].﴾

خداوند ضامن کسی است که در راه خدا جهاد کند، و ضامن آن کس که برای هیچ چیز جز جهاد در راه خدا و تصدیق کلمات خدا، از خانه اش خارج نشده است، نه برای این که خدا او را [به خاطر جهاد] وارد بهشت کند یا این که او را با آن چه از پاداش یا غنیمت نصیبیش شده است به خانه اش - که از آن خارج شده -، بازگرداند.

﴿خداوند بندگان پرهیز کار خود را که در راه او انفاق می کند، بسیار ستوده است. حذیفه ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می کند که آن حضرت ﷺ فرمودند: (من تصدق بصدقة ابتغاء وجه الله ختم الله بها دخل الجنة). [احمد وصحح الألباني].﴾

هر کس در راه خدا صدقه دهد، و این صدقه پایان و مردن او باشد، خداوند او را به بهشت وارد می‌کند.

﴿ از بزرگ ترین اعمال که انسان را به بهشت رهنمون می‌کند، این است که به برادر مسلمان خود مالی را قرض داده، سپس به او مهلت و فرست دهد تا از تنگ دستی به توانایی [پرداخت وام و ادای دین] برسد. حذیفه از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که رسول اکرم ﷺ فرمودند: ((أن رجلاً مات فدخل الجنة، فقيل له: ما كنت تعمل؟ قال: إني كنت أباع الناس فكنت أنظر المعسر وأتجاوز في السكة، أو في النقد فغفر له)). [مسلم].

مردی فوت کرد و به بهشت رفت، به او گفته شد چه کاری می‌کردی؟ در پاسخ گفت: خرید و فروش می‌کردم و نگاه می‌کردم از کسی که تهی دست است، گذشت کرده و چیزی نمی‌گرفتم، پس خداوند گناهان مرا بخسورد.

﴿ بعضی از کارها با وجود این که [به ظاهر] اندک و بی‌ارزش هستند، اما انجام آن، فرد مسلمان را به بهشت می‌برد عبارتند از:

﴿ برداشتن از راه مردم هر چیزی که مردم را رنج و آزار دهد.

﴿ احسان و نیکی به حیوانات.

﴿ خوش اخلاقی و خوش رفتاری.

﴿ صدق و راستگویی در گفتار و کردار.

- ❖ خودداری از خشم و غصب.
- ❖ به دیدن و احوال پرسی بیمار رفتن.
- ❖ زیارت و دیدار با مسلمان.
- ❖ نرمی و آسان گرفتن در خرید و فروش.
- ❖ سخن از رحمت و خشنودی خداوند.

ابوهریره رض روایت میکند که از رسول اکرم صل شنیدم میفرمود: «لقد رأيْتَ رجلاً يُتَّقلبُ فِي الْجَنَّةِ فِي شَجَرَةٍ قَطَعَهَا مِنْ ظَهَرِ الطَّرِيقِ كَانَتْ تَؤْذِنِ النَّاسَ». [مسلم]. مردی را دیدم که در بهشت غرق درخوشی و لذت بود، آن هم به خاطر برداشتن درختی از سر راه مردم، برای این که از آن در رنج بودند.

همچنین ابوهریره رض از رسول اکرم صل روایت میکند که فرمودند: «أَنَّ رجلاً رأَيْتَ كُلُّاً يَأْكُلُ الثَّرِيَّ مِنَ الْعَطَشِ فَأَخَذَ الرَّجُلُ خَفَّهُ فَجَعَلَ يَعْرَفُ لَهُ بِهِ حَتَّى أَرَوَاهُ فَشَكَرَ اللَّهَ لِهِ فَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ». [بخاری].

مردی سگی را دید که از تشنگی خاک میخورد، کفش خود را گرفت و [از چاه] برایش آب کشید تا این که سیراب شد، خداوند او را سپاس گفته به بهشت وارد نمود.

❖ أبو أمامة رض از رسول اکرم صل روایت میکند که آن حضرت صل فرمودند: «أَنَا زَعِيمُ بَيْتٍ فِي رِبْضِ الْجَنَّةِ لَمْ تُرَكِ الْمَرْءَ إِنْ كَانَ مَحْقًا، وَبَيْتٌ فِي وَسْطِ الْجَنَّةِ لَمْ تُرَكِ

الكذب وإن كان مازحاً، وببيت في أعلى الجنة لمن حسن خلقه). [ابوداود وصححه الألباني].

من كفيل وضامن خانه اي در کنار بهشت هست برای کسی که جدال و سرزده را ترک کند، اگر هم حق با او باشد. و ضامن خانه اي در وسط بهشت برای کسی که دروغ را ترک کند اگر هم شوخي میکند. و ضامن خانه اي در بالاي بهشت برای کسی که اخلاق خود را نیک نماید.

﴿ [همچنین] ابن مسعود رضي الله عنه روى أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: إِنَّ الصدقَ يُهْدِي إِلَى الْبَرِّ، وَإِنَّ الْبَرِّ يُهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لِيُصَدِّقَ حَتَّى يَكُونَ صَدِيقًا، وَإِنَّ الْكَذَبَ يُهْدِي إِلَى الْفَجُورِ، وَإِنَّ الْفَجُورَ يُهْدِي إِلَى النَّارِ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لِيُكَذِّبَ حَتَّى يَكُتبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا﴾. [متفق عليه].

به راستی که صدق و راستگویی، به سوی نیکی و بخشش هدایت میکند، و نیکی و بخشش به سوی بهشت رهبری میکند، و مرد همچنان راست میگوید تا این که نزد خداوند از راستگویان محسوب میشود، و دروغگویی به سوی گنهکاری و تبهکاری هدایت میکند، و گنهکاری و تبهکاری به سوی جهنم، و همچنان مرد دروغ میگوید تا این که نزد خدا از دروغگویان به شمار آید.

﴿ [نیز] ابو درداء روایت می‌کند که مردی به رسول خدا گفت: ((دلنی علی عمل یدخانی الجنة: قال: لا تغضب ولک الجنة)). [طبرانی و صححه الألبانی]. به انجام کاری راهنمایی ام کن که مرا به بهشت وارد کند، آن حضرت فرمود: خشم و غصب مکن، به بهشت می‌روی.

﴿ ثوبان از رسول خدا روایت می‌کند که رسول الله فرمودند: ((من عاد مريضاً لم يزل في خرفة الجنة، قيل يا رسول الله وما خرفة الجنة؟ قال: جناها)). [مسلم].

کسی که به عیادت بیماری برود همچنان در خرفة الجنة است تا وقتی که بازگردد. گفته شد: ای رسول خدا خرفة الجنة یعنی چه؟ فرمود: میوه های تازه چیده شده بهشت.

﴿ [همچنین] ابو هریره از رسول اکرم روایت می‌کند که آن حضرت فرمودند: ((من عاد مريضاً، أو زار أخاله في الله، ناداه منادٍ أن طبت وطاب مشاك وتبؤات من الجنة منزلًا)).

[ابن ماجه وترمذی وقال الألبانی صحيح لغیره].

کسی که به عیادت بیماری برود یا برادر مسلمانی را زیارت کند، منادی ندا می‌دهد که شاد شدی و شاد گشست رفتن و از بهشت منزلی دریافت کردي.

﴿ عثمان بن عفان ﴿ از رسول اکرم ﴿ روایت می‌کند که آن حضرت ﴿ فرمودند: ((أدخل الله الجنة رجلاً كان سهلاً قاضياً و مقتضاياً وبائعاً و مشرياً)). [احمد والنسائي وحسنه الألباني وقال احمد شاكر إسناده صحيح].

خداوند مردی را به بهشت وارد کرد که در خرید و فروش، و در داد و ستد (دادن و گرفتن) آسان می‌گرفت. أبو هریره ﴿ از رسول خدا ﴿ روایت می‌کند که آن حضرت ﴿ فرمودند: ((إِنَّ الْعَبْدَ لِيَتَكَلَّمَ بِالْكَلْمَةِ مِنْ رَضْوَانِ اللَّهِ لَا يُلْقَى لَهَا بِالْأَيْمَانِ يَرْفَعُ اللَّهُ بِهَا دَرَجَاتٍ، وَإِنَّ الْعَبْدَ لِيَتَكَلَّمَ بِالْكَلْمَةِ مِنْ سُخْطِ اللَّهِ لَا يُلْقَى لَهَا بِالْأَيْمَانِ يَهْوَى بَهَا فِي جَهَنَّمِ)). [بخاری].

بنده یک کلمه در جهت رضوان و خشنودی خدا سخن می‌گوید و هیچ اعتنایی به پاداش و ثواب آن نمی‌کند، خدا درجهات او را بلند و رفیع قرار می‌دهد، و بنده یک کلمه در جهت غصب و ناخشنودی خدا سخن می‌گوید و به کیفر و گاه آن هیچ توجھی ندارد، خدا او را به آخرین نقطه جهنم وارد می‌کند.

﴿ بهترین منازل بهشت، منزل مسلمانی است که در بهشت همسایه رسول خدا ﴿ است. و تربیت و سرپرستی دختران و یتیمان است که باعث همسایگی رسول خدا ﴿ در بهشت می‌شود. أنس ﴿ از رسول خدا ﴿ روایت

می‌کند که آن حضرت ﷺ فرمودند: «من عال جاریتین حتی تبلغا جاء يوم القيمة أنا وهو، وضم أصابعه». [مسلم]. هر کس دو دختر را سرپرستی کند تا وقتی که به سن بلوغ برسند، در روز قیامت، من و او مانند این دو هستیم، سپس دو انگشت خود را به هم چسباند.

﴿ [همچنین] از سهل بن سعد ﷺ روایت است که رسول اکرم ﷺ فرمودند: «أنا وكافل اليتيم في الجنة هكذا، وقال بإصبعيه السبابة والوسطي وفرّج بينهما». [بخارى]. من و سرپرست یتیم در بهشت در کنار هم چنین هستیم و به انگشت شهادت و وسطی خود اشاره کرد و آن دو را از هم جدا نمود.

﴿ اطاعت از پدر و مادر، یا اطاعت از یکی از آنها باعث ورود به بهشت می‌شود. ابوهریره ﷺ می‌گوید از رسول اکرم ﷺ شنیدم که سه بار فرمود: «رغم أنفه، ثم رغم أنفه، ثم رغم أنفه»، قيل: من يا رسول الله؟ قال: من أدرك والديه عند الكبر أحدهما، أو كليهما ثم لم يدخل الجنة». [مسلم]. بینی او به خاک مالیده شد. گفته شد: چه کسی ای رسول خدا؟ فرمود: کسی که پدر و مادر یا یکی از آنها را در وقت پیری درک کند ولی به بهشت وارد نشود؛ یعنی، اطاعت از آن ها سبب وارد شدن او به بهشت نشود.

دروازه های بهشت

۳۰

﴿ [همجنین] ابو درداء میگوید از رسول اکرم ﷺ شنیدم که میفرمود: ((الوالد أو سط أبواب الجنة، فإن شئت فأضع ذلك الباب أو احفظه)).

[ترمذی وابن ماجه واحمد وصححه الألبانی].

پدر دروازه میانی بهشت است، پس اگر خواستی آن دروازه را ضایع کن و یا حفظ نما یعنی، با اطاعت از پدر آن دروازه حفظ، و با نافرمانی او، آن دروازه ضایع میشود.

﴿ مردی خواست به جهاد رود، نزد پیامبر ﷺ آمد، آن حضرت فرمود: ((هل لك من أم؟ قال: نعم، قال: فالزمها فإنَّ الجنة تحت رجليها)). [احمد ونسایی وابن ماجه و قال الألبانی حسن صحيح].

آیا مادر داری (یعنی مادرت زنده است)؟ آن مرد در جواب گفت: بله حضرت ﷺ فرمود: مادرت را سرپرستی کن که بهشت زیر پاهای اوست.

﴿ بزرگ ترین چیزی که انسان باید آن را حفظ نماید، زبان و شرمگاه است، و هر کس که آن دو را نگه دارد، رسول اکرم ﷺ بهشت را برایش ضامن شده است. سهول بن سعد ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت میکند که آن حضرت ﷺ فرمود: ((من يضمن لى ما بين لحييه وما بين رجليه أضمن له الجنة)). [بخاری].

هر کس بین دو لب خود؛ یعنی زبان، و بین دو پای خود؛ یعنی شرمگاهش را ضامن شود، من بهشت را برای او ضمانت می‌کنم.

﴿ حسد و کینه مرض هایی است که انسان را از خداوند دور می‌کند و رسول اکرم ﷺ مردی را توصیف نمود که به سبب این که سینه اش از کینه و حسد پاک بود، به بهشت وارد شده بود. انس بن مالک ﷺ، وصف آن مرد را در داستانی روایت کرده است که گفت: «قال يطلع عليكم الآن رجل من أهل الجنة، فطلع رجل من الأنصار تتطف لحيته من وضوئه، قد تعلق نعليه في يده الشمال، فلما كان الغد قال النبي ﷺ مثل ذلك، فطلع ذلك الرجل مثل المرة الأولى، فلما كان اليوم الثالث قال النبي ﷺ مثل مقالته أيضاً، فطلع ذلك الرجل علي مثل حاله الأولى، فلما قام النبي ﷺ تبعه عبدالله بن عمرو بن العاص فقال: إني لاحيت أبي فأقسمت أن لا أدخل عليه ثلاثة فإن رأيت أن تؤوبيني إليك حتى تمضي فعلت، قال: نعم قال أنس: وكان عبد الله يحدث أنه بات معه تلك الليالي الثلاث فلم يره يقوم من الليل شيئاً غير أنه إذا تعار وتقلب على فراشه ذكر الله عز وجل وكبر حتى يقوم لصلاة الفجر، قال عبدالله غير أنى لم أسمعه يقول إلا خيراً فلما مضت الثلاث ليال وكدت أن احتقر عمله قلت يا عبدالله إني لم يكن بيني وبين أبي غصب ولا هجر ثم، ولكن سمعت رسول الله ﷺ يقول لك ثلاث مرار يطلع عليكم

الآن رجل من أهل الجنة فطلعت أنت الثالث مرار فأردت
أن آوي إليك لأنظر ما عملك فاقتدى به، فلم أراك تعمل كثير
عمل فما الذي بلغ بك ما قال رسول الله ﷺ فقال: ما هو إلا
مارأيت، قال فلما وليت دعاني فقال: ما هو إلا مارأيت
غير أنى لا أجد فى نفسي لأحد من المسلمين غشاً ولا أحسد
أحداً على خير أعطاه الله إياه، فقال عبدالله هذه التي بلغت
بك وهى التي لا نطيق)).

[احمد ونسائي وصححه الألباني].

هنگامی که ما رو به روی رسول اکرم ﷺ نشسته بودیم، آن حضرت ﷺ فرمود: هم اکنون مردی از اهل بهشت بر شما وارد می شود. مردی از انصار وارد شد در حالی که آب وضو از ریشش می چکید و دو لنگه پا افزار خود را در دست چپ داشت. رسول اکرم ﷺ سه روز این جمله را (اکنون مردی از اهل بهشت بر شما وارد می شود) در باره آن مرد تکرار می کردن و روز سوم، عبدالله بن عمرو بن عاصی ﷺ آن مرد را دنبال کرد و نزد او نشست تا ببیند آن مرد چه می کند پس از سه روز نزد او نشستن، عبدالله سبب وارد شدن به بهشت را از آن مرد پرسید، مرد در پاسخ گفت: من هیچ حقد و کینه ای بر مسلمانی در سینه ام راه نمیدهم، و بر آن خیر و نعمتی که خدا به او عطا فرموده حسد نمیورزم، عبدالله گفت: این

همان سبب است که تو را به این منزلت رسانده است، و این همان چیزی است که ما طاقت آن را نداریم.

﴿ مردم گواه و شاهد خدا در زمین هستند و کسی که مردم، گواهی خیر به او دهدن به بهشت وارد می شود. انس بن مالک ﷺ گفت: ((مر بجنازه فائتی علیها خیراً فقال النبي ﷺ: وجبت وجبت وجبت ومر بجنازه فائتی علیها شرًا فقال النبي ﷺ: وجبت وجبت وجبت، قال عمر فدي لك أبي وأمي مر بجنازه فائتی علیها خيراً فقلت: وجبت وجبت وجبت ومر بجنازه فائتی علیها شرًا فقلت: وجبت وجبت وجبت، فقال رسول الله ﷺ: من أثنتيم عليه خيراً وجبت له الجنة ومن أثنتيم عليه شرًا وجبت له النار، أنتم شهداء الله في الأرض، أنتم شهداء الله في الأرض، أنتم شهداء الله في الأرض). [متفق عليه].

جنازه ای را عبور دادند و مردم از او به خیر و نیکی یاد کردند، رسول اکرم ﷺ فرمود: واجب شد. و آن را سه بار تکرار نمود. جنازه دیگری را عبور دادند و مردم او را بد گفتد، رسول اکرم ﷺ فرمود: واجب شد. و آن را سه بار تکرار نمود، عمر ﷺ از آن مسأله جویا شد، آن حضرت ﷺ در پاسخ گفت: کسی که او را به خیر و نیکی یاد کردند، بهشت بر او واجب شد، و کسی که او بد گفتد، آتش جهنم بر او واجب شد، شما گواهان خدا در زمین هستید و این جمله را سه بار تکرار فرمود.

﴿ بِرَادِر مُسْلِمَانٍ! خَداونَدْ تِبَارَكْ وَ تَعَالَى مَيْفَرْمَايدَ: (إِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ). [١٠ الزَّمْر]. [خَدا صَابِرَانَ رَا بَهْ حَدَ كَامِلَ وَ بَدْوَنَ حِسَابٍ پَادَاشْ خَواهِدَ دَادَ].

صبر علامت و نشانه ای است از نشانه های ایمان بند
به خدا، و نزدیک بودن او به خدای متعال. هر کس بر مُردن
محبوب خود، از پسر و برادر و غیر اینها صبر کند، وارد
بهشت می شود. ابو هریره رض در حدیث قدسی از رسول
اکرم صل روایت می کند که خداوند فرمود: ((قال يقُول اللَّهُ تَعَالَى مَا لَعْبَدِي الْمُؤْمِنُ عِنْدِي جَزَاءٌ إِذَا قَبضْتَ صَفِيهِ مِنْ أَهْلِ الدُّنْيَا ثُمَّ احْتَسِبْهُ إِلَّا الْجَنَّةَ)). [بخاری].

پاداش بند مؤمن من آن است که اگر بر هر چیز کران
بها و همدم و دوست او را از دنیا گرفتم صبر کرد، پاداش
او بهشت است. ابو موسی اشعری رض از رسول اکرم صل
روایت می کند که آن حضرت صل فرمودند: ((إِذَا ماتَ وَلَدُ
الْعَبْدِ قَالَ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ: قَبْضَتِمْ وَلَدَ عَبْدِي؟ فَيَقُولُونَ نَعَمْ،
فَيَقُولُ: قَبْضَتِمْ ثَمَرَةَ فَوَادِهِ، فَيَقُولُونَ نَعَمْ، فَيَقُولُ: مَاذَا قَالَ
عَبْدِي؟ فَيَقُولُونَ: حَمْدَكَ وَاسْتَرْجَعَ، فَيَقُولُ اللَّهُ أَبْنَوْا لِعَبْدِي
بِيَتًا فِي الْجَنَّةِ وَسَمَوْهُ بَيْتَ الْحَمْدِ)). [ترمذی و حسنہ الآلباني].

اگر پسر بند بمیرد، خداوند خطاب به فرشتگان

می فرماید: پسر بند ام را قبض روح کردید؟ فرشتگان در

جواب می گویند: بلی! خداوند می فرماید: میوه دل بند ام

را قبض روح کردید؟ فرشتگان می‌گویند: بلى! خداوند می‌فرماید: بند من چه گفت؟ فرشتگان می‌گویند: تو را سپاس گفت و به تو رجوع کرد، خداوند می‌فرماید: در بهشت خانه اي برای بند من بسازید و آن را خانه حمد و سپاس بنامید.

﴿ هر کس که چشمش را از دست بدهد و بر آن صبر کند، وارد بهشت می‌شود. أنس ﷺ می‌گوید: از رسول اکرم ﷺ شنیدم که می‌فرماید: ((إِنَّ اللَّهَ قَالَ إِذَا ابْتَلَيْتَ عَبْدَكَ بِحُبِّيْتِهِ فَصَبِّرْهُ، عَوْضَتْهُ مِنْهَا الْجَنَّةُ، يَرِيدُ عِينِيهِ). [بخاری]. خداوند در حدیث قدسی می‌فرماید: اگر دو چشمان بنده ام را نایبنا کردم و صبر نمود، به جای آن دو، بهشت به او خواهم داد.

﴿ زن مسلمانی که امر شوهرش را به خوبی اطاعت کند و شعایر خدا (اعمال دین و مذهب) را به جا آورد، از هر دروازه اي که بخواهد به بهشت وارد می‌شود. ابوهیره ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که آن حضرت ﷺ فرمودند: ((إِذَا صَلَّتِ الْمَرْأَةُ خَمْسَهَا، وَصَامَتْ شَهْرَهَا، وَحَصَنَتْ فَرْجَهَا، وَأَطَاعَتْ بَعْلَهَا، دَخَلَتْ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَتْ)).

[ابن حبان وصححه الألباني].

اگر زن مسلمان نماز پنج گانه را بخواند، و ماه رمضان را روزه بگیرد، و عفیف و پاک دامن باشد، و از

شوهرش (در کارهای خوب) اطاعت کند، از هر دروازه بهشت که بخواهد، می‌تواند وارد شود.

﴿ زنی که در هنگام زایمان بمیرد، فرزندش او را با بند ناف خود به سوی بهشت می‌کشاند. راشد بن حبیش از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که آن حضرت ﷺ فرمود: ((القتل في سبيل الله عز وجل شهادة، والطاعون شهادة، والغرق شهادة، والبطن شهادة، والنفساء يجرها ولدها بسرره إلى الجنة)).

[احمد وحسنہ الالبانی].

کشته شدن در راه خدا شهادت است، و مرض طاعون، شهادت است، و غرق شدن شهادت است، و مرگ به وسیله شکم درد، شهادت است، و مرگ به دلیل سوختن با آتش شهادت است، و مرض سل، شهادت است. و زن زایمانی که در وقت وضع حمل بمیرد، فرزندش با بند ناف خود او را به سوی بهشت می‌کشاند.

﴿ هر کس که دست از سؤال و پرسش مردم بکشد، رسول خدا ﷺ بهشت را برای وی ضامن شده است. ثوابان از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که فرمودند: ((من تکفل لی أن لا يسأل شيئاً، أتكفل له بالجنة))

[احمد ونسایی وابن ماجه و ابوداود وحسنہ الالبانی].

هر کس ضامن شود که از مردم چیزی (مال و...) نخواهد، من بهشت را برای وی ضمانت می‌کنم.

﴿ مردی که از مال خود دفاع می‌کند و در آن حال کشته شود، وارد بهشت می‌شود. عبدالله بن عمر رضی الله عنهم از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که آن حضرت ﷺ فرمودند: ((من قتل دون ماله مظلوماً، فله الجنة)). [تسایی وصححه الألبانی].

کسی که از مال خود دفاع کند و مظلومانه کشته شود، به بهشت می‌رود.

﴿ اي مسلمان! بهشت برای توست اگر بر مردم سلام نمودی، و غذا دادی [فقیر و مسکین را]، و صله رحم کردی، و در دل شب در حالی که مردم در خواب هستند، نماز خواندی. عبدالله بن سلام از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که آن حضرت ﷺ فرمودند: ((يا أيها الناس أفسوا السلام، وأطعموا الطعام، وصلوا الأرحام، وصلوا بالليل والناس نیام، تدخلوا الجنة بسلام)).

[ترمذی وابن ماجه واحمد و حاکم وصححه الألبانی].

اي مردم! سلام را بين خود رواج دهيد، و مردم را اطعم کنيد، و صله ارحام را به جای آوريد، و در دل شب هنگامی که مردم در خواب هستند نماز بخوانيد، که بدون حساب به بهشت وارد خواهد شد.

﴿ [همچنین] شریح بن هانی از پدرش روایت می‌کند که گفت: ((أخبرني بأى شىء يوجب لى الجنة؟ قال: عليك

حسن الكلام وبذل الطعام». [بخارى في الأدب المفرد و حاكم وصححه الألبانى].

اي رسول خدا مرا از چيزی خبر ده که بهشت بر من واجب گردد! آن حضرت ﷺ فرمود: بر تو لازم است که سخن خوب بگویی، و مردم را غذا دهی.

﴿ هر کس بمیرد و از کبر و غرور و خودپسندی و بدھکاری و خیانت در غنیمت جنگی، در امان باشد، وارد بهشت می شود. ثوابان ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می کند که آن حضرت ﷺ فرمودند: «من مات و هو برئ من ثلاث: الكبر والغلول والدين، دخل الجنۃ».

[ترمذی ونسایی وابن ماجه وصححه الألبانی].

کسی که بمیرد و از کبر و غرور و خودپسندی و خیانت در غنایم جنگی و بدھکاری دور باشد، وارد بهشت می شود.

﴿ همراهی با جماعت مسلمانان که به قرآن و سنت پیامبر ﷺ چنگ می زند، باعث می شود که تو را به وسط بهشت وارد کند. عمر ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می کند که آن حضرت ﷺ فرمودند: «عليکم بالجماعة وإياكم والفرقة، فإنَّ الشيطان مع الواحد، وهو من الاثنين أبعد، من أراد بحبوبة الجنۃ، فيلزم الجماعة».

[ترمذی وصححه الألبانی].

بر شما لازم است که به جماعت و گروه مسلمانان بپیوندید و از تفرقه دوری کنید؛ زیرا شیطان با یک نفر است، و از دو نفر دور است. کسی که وسط و میانه بهشت را می‌خواهد، به گروه مسلمانان بپیوندد.

﴿ حاکم و فرمانروای عادل و مرد مهربان و نرم دل و مرد پرهیزکار و پاک دامن که فرزندان بسیاری دارد، از اهل بهشت است. عیاض بن حمار ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که فرمودند: «أَهْلُ الْجَنَّةِ ثَلَاثَةٌ: ذُو سُلْطَانٍ مَقْسُطٍ مَتَصْدِقٍ مُوْفِّقٍ، وَرَجُلٌ رَحِيمٌ رَقِيقُ الْقَلْبِ لَكُلِّ ذِي قُرْبَىٰ وَمُسْلِمٌ، وَعَفِيفٌ مَتَعْفَفٌ ذُو عِيَالٍ». [مسلم].

سه نفر اهل بهشتند: فرمانروای عادل و صدقه دهنده موفق و کامروا، مرد مهربان و نرم دل بر هر قوم و خویش و مسلمان، و پرهیزکار پاک دامن که دارای فرزندان بسیار است.

﴿ قاضی که بین مردم با عدل و عدالت حکم می‌کند، از اهل بهشت است. بریده ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که آن حضرت فرمود: «الْقَضَايَا ثَلَاثَةٌ: اثْنَانٌ فِي النَّارِ وَوَاحِدٌ فِي الْجَنَّةِ، رَجُلٌ عَلِمَ الْحَقَّ فَقُضِيَ بِهِ فَهُوَ فِي الْجَنَّةِ، وَرَجُلٌ قُضِيَ لِلنَّاسِ عَلَيْهِ جَهَلٌ فَهُوَ فِي النَّارِ، وَرَجُلٌ جَارٌ فِي الْحَكْمِ فَهُوَ فِي النَّارِ». [الأربعة وحاكم وصحمه الألباني].

قاضیها سه تا هستند، دو قاضی در آتش جهنم، و یک قاضی در بهشت. مردی که حق را بداند و به حق قضاوت کند، در بهشت است. مردی که با جهل و نادانی بین مردم قضاوت کند، در آتش جهنم است، و مردی که حق را بداند ولی در حکم و قضاوت ظلم و ستم کند، در آتش جهنم است.

﴿ هفتاد هزار نفر بدون حساب وارد بهشت می‌شوند و آن‌ها کسانی هستند که برای بیمار از هیچ کس دعا و تعویذ درخواست نمی‌کنند، و از پرندگان و مانند آن فال نمی‌گیرند، و از هیچ کس داغ کردن بیمار را نمی‌خواهند. عمران بن حصین ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که آن حضرت فرمودند: ((يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مِنْ أَمْتَى سَبْعَوْنَ أَلْفَأَ بَغْيَرِ حِسَابٍ، قَالُوا: مَنْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: هُمُ الَّذِينَ لَا يُسْتَرِقُونَ، وَلَا يَتَطَيِّرُونَ، وَلَا يَكْتُوْنَ، وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ)). [مسلم].

هفتاد هزار نفر از امت من بدون حساب وارد بهشت می‌شوند، گفته شد: ای رسول خدا آن‌ها چه کسانی هستند؟ فرمود: آن‌ها یعنی که از هیچ کس دعا و تعویذ برای بیمار نمی‌طلبند، و فال نمی‌گیرند، و داغ کردن برای بیمار نمی‌خواهند، و فقط بر خدای خود توکل می‌کنند.

طلب کردن تعویذ شرعی، و علاج با داغ کردن بیمار، آن چیزی است که شرع مطهر به آن اجازه داده است، ولی توکل بر خدا بهتر است.

✿ صفاتی که در مسلمان باید جمع شود تا باعث ورود به بهشت شود. هان ای برادر مسلمان! گوشت را باز کن تا خوب بشنوی: عباده بن صامت ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که آن حضرت فرمودند: «اضمنوا لی ستا من أنفسكم، أضمن لكم الجنة، اصدقوا إذا حدثتم، وأوفوا إذا وعدتم، وأدوا إذا ائتمتم، واحفظوا فروجكم، وغضروا أبصاركم، وكفوا أيديكم».

[احمد و ابن حبان و حاکم وصححه الألباني].

ضامن و کفیل شش چیز خود برای من باشید، بهشت را برایتان ضمانت می‌کنم: اگر سخن گفتید راستگو باشید، اگر وعده دادید به آن وفا کنید، اگر امانتی به شما سپرده شود آن امانت را برگردانید، شرمگاه خود را حفظ نمایید، چشمانتان را از حرام بپوشانید، و دست به سوی مردم دراز نکنید.

✿ أبوهريه ﷺ از رسول اکرم ﷺ روایت می‌کند که آن حضرت ﷺ فرمودند: «من أصبح منكماليوم صائمًا؟ قال أبو بكر أنا، قال: فمن تبع منكماليوم جنازة؟ قال أبو بكر أنا، قال: فمن أطعم منكماليوم مسكيناً؟ قال أبو بكر أنا، قال: فمن

دروازه های بهشت

۴۲

عاد منکم الیوم مريضا؟ قال أبوبکر أنا، فقال رسول الله ﷺ:
ما اجتمعن فى أمرى إلا دخل الجنة». [مسلم].
چه کسی از شما امروز روزه گرفته است؟ ابوبکر
صديق گفت: من! فرمود: چه کسی از شما امروز به تشبيع
جنازه ای رفته است؟ ابوبکر صديق گفت: من! فرمود: چه
کسی از شما امروز فقيري را غذا داده است؟ ابوبکر
صديق گفت: من! حضرت ﷺ فرمود: اين خصلات و
صفتها در هيج كس جمع نمىشود، مگر اين که وارد
بهشت مىشود.

﴿در پايان تو را اي برادر مسلمان، به توبه و انبات
به درگاه خدا سفارش مىكنم؛ چه، توبه کننده مانند کسی
است که هيج گناهی ندارد، و توبه کننده صادق در توبه،
وارد بهشت مىشود. خداوند مىفرماید: {يا أيها الذين آمنوا
توبوا إلى الله توبة نصوحاً عسى ربكم أن يكفر عنكم
سيئاتكم ويدخلكم جنات تجرى من تحتها الأنهر}. [تحريم
.﴾]

[اي مؤمنان! به درگاه خدا توبه کنيد، توبه نصوح با
خلوص و دوام. باشد که خدا گناهان شما را محو و مستور
گرداند و شمارا به باغ های بهشتی که زیر درختانش
نهر ها جاريست، داخل کند].

پایان

اینک ای برادر مؤمن! در حالی که میان دو پهلوی خود قلبی مؤمن و جانی مشتاق به رضوان الله و بهشت داری، سعادت و خوشبختی تو این است که در بهشت نعیم با کسانی که خداوند به آنها لطف و عنایت فرمود؛ با پیامبران و صدیقان و شهیدان و نیکوکاران مشهور شوی.

بهشت آمده و نزدیک است و خداوند مشفق و مهربان تو را به سوی آن دعوت می‌کند، و حبیب ما رسول الله ﷺ بر در آن ایستاده و تو را نداشته: بیا و شتاب و از اهل بهشت باش! بهشت بشارت دنیا و مرگ و قبر و برانگیختن و محشر است، خداوند تو را به سوی میوه های آن شتابان فرا می‌خواند، و به مسابقه در بوستان ها و نعمت های بهشت دعوت می‌نماید، و خداوند هرگز خلاف و عده نمی‌کند.

خداوند بهشت را به بهترین و زیباترین وصف آراسته است، و آن را چنان زینت داده که در اندیشه نمی‌گنجد، تا با خوشحالی و سعادت ابدی در آن زندگی کنی.

بیا و به بهشت داخل شو؛ زیرا بهشت محبت خدا و خوشحالی او برای توسیت، و داخل شدن به آن فقط با انجام بعضی از اعمال اندک و آسانی که خدا و رسول خدا ﷺ تو را

به آن دعوت کرده اند، ممکن است. رحمت و مغفرت خداوند بعد از این وسیع تر است.

بیا و عجله کن! خداوند می فرماید: «وسارعوا إلی مغفرة من ربکم وجنة عرضها السموات والأرض أعدت للمتقين». [آل عمران: ١٣٣].

[به سوی مغفرت پروردگاریان، به سوی بهشتی که پهناي آن همه آسمان ها و زمین را فرا گرفته و مهیا برای پرهیزکاران است،] بشتابید.

ای برادر مؤمن! متقیان و پرهیزکاران، مردان خدا هستند و اهل بشارت در دنیا و آخرت. کسانی که اعمال و کردارشان پذیرفته و مقبول درگاه خداوند است، و آن ها در بهشت نزدیک ترین منزل را نزد خدا دارند.

متقیان همه این ها را درک کردند، آن ها خداوند را به یگانگی خوانند، و برای او هیچ شریکی قابل نشدن، و گفتار هیچ کس را برابر گفتار خدا و رسول خدا ﴿مقدم نداشتند. آن ها اعمال و کردار خود را از قرآن کریم و سنت صحیح پیامبر ﷺ می گیرند، و از گفته شناس و ناشناس، ولی، شیخ یا هر کس و هر چیز دیگر که باشد، دوری می جویند، و حق را از دو وحی قرآن و حدیث می گیرند، نه از غیر آن ها. آنان اهل کرامت هستند، زیرا در اعمال خود مخلصند، از مردم سپاس و تشکر

نمی خواهد، و قصد آن ها تنها رضا و خشنودی خداوند در روز آخر است.

متقیان اهل بهشتند؛ زیرا درون خود قلبی سالم، و در شکم خود غذای حلال و غیر پلید حمل می کنند، و زبانشان همیشه به دعا مشغول است، و خداوند کردارشان را قبول فرماید. آنها به بهشت و خشنودی خدا و حسنات و کرامت و فضل و وعده های خدا رستگارند. آنها گروه گروه به سوی بهشت خداوندی رفته و فرشتگان در بدرقه شان سلام کنان و خوش آمدگویان ایستاده اند، و آنها با رویی خندان و دلی شاد به ملاقات خدا می روند.

ای برادر مؤمن! این بهشت است و این اعمال و کردار اهل بهشت؛ پس عمل کن، و بشارت ده، و نا امید مباش؛ زیرا رحمت خدا نیکوکاران را نزدیک است.

فهرست مطالب

عنوان	
قدمه های مردم	قدمه های مردم
شہادتیں: اشہدُ اَن لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ	شہادتیں: اشہدُ اَن لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
استقامت و یادگاری بر دین خدا و اطاعت از او	استقامت و یادگاری بر دین خدا و اطاعت از او
ناہماں نوں نہ کانہ خدا	ناہماں نوں نہ کانہ خدا
اہل فقار اہل خاکم خدابند	اہل فقار اہل خاکم خدابند
کوئندز اہم الکرسی پر از هر نظر	کوئندز اہم الکرسی پر از هر نظر
فہیلت سورہ تبارک	فہیلت سورہ تبارک
دوست داشتن سورہ ﴿ قلْ هُوَ اللَّهُ أَكْبَر﴾	دوست داشتن سورہ ﴿ قلْ هُوَ اللَّهُ أَكْبَر﴾
اموزش علم و دانش برای خدا	اموزش علم و دانش برای خدا
ذکر خدای تعالیٰ	ذکر خدای تعالیٰ
دعا کی پس از وضو	دعا کی پس از وضو
کنجی از کنجیای بہشت	کنجی از کنجیای بہشت
درخواست کردن از بہشت به دخول از	درخواست کردن از بہشت به دخول از
سید الاستغفار	سید الاستغفار
نمازهاں حکمتوں و فرض	نمازهاں حکمتوں و فرض
فہیلت نماز صبح و نماز عصر	فہیلت نماز صبح و نماز عصر
نمازهاں سمت و نافله	نمازهاں سمت و نافله
نماز سمت و حنو	نماز سمت و حنو
رواج دادر سلام و خوراک دادر ۹۹۹	رواج دادر سلام و خوراک دادر ۹۹۹
رفتن به حسب بدای ادای نماز	رفتن به حسب بدای ادای نماز
بسن شکاف صفت نماز	بسن شکاف صفت نماز
ساختن حسلاج	ساختن حسلاج
پرچی کردن از حمؤذن در حال اذان	پرچی کردن از حمؤذن در حال اذان
خدا را به عنوان معنوود، واسلام را به ۹۹۹	خدا را به عنوان معنوود، واسلام را به ۹۹۹
دروازہ (الیان) در بہشت	دروازہ (الیان) در بہشت
حج طرور و حقیقت	حج طرور و حقیقت
جihad در راه خدا	جihad در راه خدا

صفحه	عنوان
۱۸	صدقه در راه خدا
۱۹	کذشت از فقر و تهدست
۱۹	بعضی از کارهای اندک با اجر سپار
۲۱	ترك کدن جمال و شوخی و دروغ
۲۱	ترك کدن غصب و خشم
۲۳	عیادت بیمار
۲۳	زيارة برادر دلیر
۲۴	اسان کرفن در داد و ستد
۲۴	کفتار خوب و بد
۲۵	سرپریسی دختران
۲۵	سرپریسی پنجه
۳۱	اطلاعات از پدر و هادر
۳۱	اطلاعات از پدر
۳۷	سرپریسی هادر
۳۷	حفظ شرکاه
۳۸	هردی از اهل بهشت
۴۰	هردم کواه و شاهد بکبر در زمین هستند
۴۱	صبر از علامت ایمان است
۴۳	صبر کردن بر نایابی چشم
۴۳	آن مسلمانی که از شوهرش اطلاعات کند
۴۴	لایو که در زایمان بعید
۴۵	دست کشیدن از هال هردم
۴۵	هردی که از خود دفاع کند
۴۶	رواج دادن سلام و وو
۴۶	کفتار نیک و خدا دادن هردم، ۹۹۹
۴۷	دوری از کبر و غرور
۴۷	با جماعت مسلمانان بودن
۴۸	سم نفر از اهل بهشت اند
۴۸	قاضیها سه تا هستند
۴۹	هفتاد هزار نفر بدون حساب به بهشت هرروند
۵۰	ضاحکت شش چیز سبب دنیول بهشت هشود
۵۱	بعضی از احوال نیک
۵۱	توبه

